

КОММУНИСТИГ КУШ-АЖЫЛДЫН

БИС БАЗА ЧАРЖЫЛЫ

Хову-Аксынын аныяктары

Талды-Уулаанын аясында чедир талды бир улуз тууру болур. «Ты-ва кобальт» комбинаттыг тудуунда 300 ажыг комсомолчу-аныяктар ажылап турар. Олар бистин чурту-мустун төп хоорайларын, олар-тарын, республикаларын кел-ген хей национал аныяк оолдар, кыстар болуп турарлар. Мында-да бисти куш-ажыл чатыс өс-пн-тиг кылдыр эл-пайралдыг кал-гала.

Тудуула боттарынын ак-сеткилдиг кышмаккай куш-ажыл-биле ком-мунистг куш-ажылды бригаданы деп бекит атты чаалап алган 4 бри-гадаарын бирээни комсомолдун XIV съездинин делегаты А. Глу-ховтун ууртканы комсомолчу-аны-яктарын бригаданы ай санында бу-дуралга планын уругуу 130—145 хуу күсседип турар. Ол бригаданын келжигинери нинти чуртталга ба-жынында коммунистг ёзу-биле чурттал, өөренип турарлар.

Оларым иштинден 4 кижиге ажылап аныяктарын келжиге школадан, ескелери ВЛКСМ-нин XIV съездинин материалдарын болгаш агар политикаын өөренип турарлар.

Комбинаттын тудуунда П. Сарай-оол, Т. Билал-оол, А. Огтева, Г. Шапаак олар ескелерге үлгер-ди муракчылар болуп турарлар. Гала Шапаак комбинат тудуунга Клеветен апрелде комсомолчу пу-тевка-биле келген 25 аныяк оолдар, кыстарын бирээни. Гала Шапаак бодуну ак-сеткилдиг кышмаккай куш-ажыл-биле СССР-нин Улуз ажил-агынын чедикшилеринин делегацияга барып, оол-биле та-ныжар аргени чедип ап, бо чылын Москвага тораал келген.

Бистин аныяктарымыс чүгле эки ажилда, чурттал турарлар эвес, харын олар боттарынын ажилдан хестуг шаг-уезин культураг эртин-рип база билирлер. Олар аныяктар-нын республика, район талды-биле куш-культура болгаш спорт маргы-лааларына база илешкейлиг киржи-п турарлар. Олар бо чылын республи-кага чик атлетикага ушкү черин, футболдун зона маргылаадынга бирги чери алганар.

Тудуг участкаларынын аныякта-

рынын аразынга болган чик атле-тика талды-биле маргылаага бир-ги черин № 2 участкан аныякта-ры алган болгаш профвелединин ту-дуг комитетинин шилчир, куботун чаалап алганар, волейбол талды-биле маргылаага бирги черин АТК-нын аныяктары, баг сагарына мар-гылаага бирги черин № 1 участо-тун аныяктары тус-туунда алган-ар. Тудугу хунуеде болгаш бос талды-биле маргылаага В. Шитый, В. Беляков олар оюнуа эки техник-сазын көргүскенер.

Комбинаттын тудуг участка-рында «комсомолчу проекторлар» бөлүктери база тургусулаан.

Ындыг-даа болза оларын ажы-ла амга чедир эки чурттунайга ту-рарын демдегээр керек. Чикээ, «комсомолчу проектор» бөлүктүг ууртуктуу эш Бараниковтун ажилда турары улетпур тудуунда ажилга үрей кылышыкынар болуп турду оюн «й-шаанда илередип, чай-ладыр талды-биле келчег албайн турган. Ол ышмак № 2 тудуг участкасында калдыг-даа ажил чор-увайн турар.

«Комсомолчу проекторлун» ажилын бистин комбинат тудуунга экижидерине ВЛКСМ-нин обкому кадыг-даа дуза көргүспейн турар. Кызыл хоорайда «комсомолчу про-жекторлун» ажилы-биле таны-жып, оларын үлгерин аларын ВЛКСМ обкому биске чыгарарын, ындыг-даа болза, мында ажил бистинден дээрдене турар. Мында «комсомолчу проекторларын» ажилын «ескелерге үлгерилг кылдыр тургузар дээн ВЛКСМ-нин хоор-ку-да, обкому-даа келчег албайн турары кайгамчык чүе.

Бистин комсомолчуларымыс, аныяктарымыс бо кыжыл ойнар катокту боттарынын күжү-биле кы-лын, таныш шолун барык дооскан-нар.

«Тыва кобальт» комбинаттын комсомолчу аныяктары Октябрьын социалистг революциянын 45 чыл оюнун улуз байырдалынга куш-ажылчы белектиг ууртажыр дээн октябрь мурунун вахтамында турупканар.

О. БАРТАН,
ВЛКСМ комитетинин секретары.

Бүгү-эвилелдин онза чугула шалыпчы тудуу — «Тыва даг-дугу» комбинат тудуу-нун бүгү объектилеринде Улуз Октяб-рын 45 чыл оюнга алдар болдурган со-циалистг чарыштын чалгылар бо хун-нерде кайгамчык күштелип турар. Комби-наттын хей националдыг улуз коллекти-винге ол чарышты Сарыглар Ура-Базыр уурткан чазаныкчы-бетоннакчыларын бригаданы эгелээн. Амгы үеде тудугжу-ларын, монтажниктерин, бетоннакчы-ларын, арматурщиктерин, дажылар-нын, энергетиктерин шупту бригадалары Ура-Базырын бригаданын эгелээш-кинин изин-биле деткивишаан, улуз ба-йырлаага уткуштур бедиткен чаа хүлээл-

гелерин ап турар. Комсомолдун онза чу-гула шалыпчы тудуун тургузуп турар ки-жилерин ажил-ининин, амыдырал-чуртталгазынын, күзөлдериин болгаш планнарын дугайын бо арында чу-гаалап турар.

Ол ышмак «Тыва даг-дугу» комбинат-тын тудугжулары-биле чаржып турар «Тыва кобальт» комбинаттын тудугжула-рын мурнакчы бригадаларын уду-рукчулары боттарынын куш-ажылчы че-дикшилеринин, Улуз Октябрынын 45 чыл болган оюнга уткуштур алган хү-лээлгелеринин дугайында мында база чу-гаалап турарлар.

Бирги черни ээлээр бис

Бүгү-эвилел ужу-дузалыг «Тыва даг-дугу» комбинаттын ажилчы-нарын болгаш инженер-техниктиг ажилдачыларын келер үеде чурттаар социалистг чаа хоорайын бо чылдын апрель айыны төнчүгүн-де мези ууртуп турар бригаданын нежигинери өргөн-даа чик ам дээр шилге тургузуп эгелээн чүе. Бо эртен беш айларда 18 бамынар-нын фундаментин салдымыс, а ол бамынар дээрге шупту дөрт кат, бирээзинге-ле 32—36—48 аал ишти чурттаар, бус-биле чылы-нар одалгалыг, суг дамчыдалгазы-нын системасы-биле хандырылган, ногаачтылган болгаш чаагайгыт-тыг болуп турар. Бо дээрге чурт-талга тудуунун талды-биле күссет-кен ажилдарымыс-тыр.

Ынчаарга бистин социалистг чаа хоорайымыс культура-албан черлеринин, коммунал хандырыл-ганын, эмнегенин дыка хей чаа тудуулары тургустунат болгай. Ам-гызында 280 уургалга элсинин, 120 орунуг эмнегенин, 520 шко-лачылар өөренир үш кат школа-

нын, хоорайнын төп чунар бамыны-нын фундаментин салып доос-кан бис, а дашчыларын А. В. Ру-линский болгаш А. Ф. Шаранков уурткан бригадалары чамдын тудууларынын ханаларын салып каап-кан, бистин-биле чаржып чоруп ту-рарлар.

Коммунизмдин материал-техник-тиг базанын тургузарынга онза улуз ужу-дузалыг тудуун тургус-чуп турарын бадап нээрге сеткил-сагышты өөрүшкү долуп, чедикши-леринин кырынга улам-на че-дикшилерин ажилдаар дугайында бодолдор бистерин сорук кирип ту-рар-дыр. Ынчангаш Улуз Октяб-рынын 45 чыл оюнга алдар болдурган социалистг чарышка кирип тура, ноябрь 1-ге чедир нинтизи-биле 280 аал ишти чурттаар сес бамынар-нын фундаментин салгаш, даш-чыларын кышы үеде ажилдаар объектилерин бүрүн белекнеп бээр, кини буруу бодуну тускай мерге-жилдин бир разрядка немей бедилер, коммунистг куш-ажыл бригаданы-нын бедик адын чедип алып, ажил-

С. УРА-БАЗЫР,
бригадир.

Кым кымныл—түңнелдер көргүссун

Чаа хоорай тудуунун эң дээр бригаданы бисти байырлап мурунун социалистг чарыжыны кыйгы-ган-дыр, ону күзөлденис-биле хүлээп алдымыс. Сарыг-лар Ура-Базыр аныяк-даа болза бедик мергежилдиг ту-дугу, организацин, талантыг бригадир кижиге, а оң бригаданын келжигинери база шупту ууртуктуу-ду-дуга чок ажилдап билир, ёзулук эр-тедир чүе. Аразында социалистг чарыштыг ажилдаары кончуг эки керек, бистин бригадаларымыс күсседип турар ажилдарынын бийдалары база чатыс ай-дыр, тус-кай мергежилдеринс база дөмөй—чазаныкчылар-бетоннакчылар. Чаржымылар харын, кым кымныл—ча-рыштыг түңнел көргүссун.

Ам бодуну бригаданын дугайында кам сөс чуга-лап калай. Орус, тыва, марий, украин болгаш еске-даа националдыг 22 кижиге кам ажилдап турар бис. Тус-

кай мергежилдеринс чазаныкчы-бетоннакчы, фабрика тудуунун бүгү участкаларында бетоннакчы ажилда-рын күсседип турар бис. Август айда комбинаттын кол-лективинге калбарган чарыштын бирги черин ээлээш, шилчир Кызыл тукут чаалап алган бис. Коммунистг куш-ажылдыг бригаданы деп ат дээр дежисепишаан, бригада келжигинери шупту өөренип турарлар. «Хейү чалгызы дээн, чалгызы хейү дээн» деп принциптин шыгымы сагып турар болганымыс бригада келжиги-неринде тергилерин шилчир алары берге. Ынчал-ажак Степан Холод, Монгуш Анай, Назар Кудуков, Дудукпен Кенден-оол дээн ышмак бодуну тускай мер-гежилдин ёзулук мастерлери бисте турда эң тергин бригада-биле чарышка дидим кириштерине белек бис.

А. СОЛОСЕНОВ,
бригадир.

Октябрьда доостур

Коммунизм тургузушкунун Тывада бир улуз тудуу болур «Ты-ва кобальт» комбинаттын тудуунда коммунистг куш-ажылдыг дашчы бригаданын келжигинери бистер культура-амыдыралдын тудуулары кылдып турар бис. Бригаданын со-вети хей эвес, 13 кижиге. Комму-нистг куш-ажылдыг бригаданы деп атты 1959 чылдан бээр төлө-тин-биле эдилеп турар бис. Соелү үеде бистин бригада руда эргелели-нин чаа суурда даш-бетон-биле столовалын, магазинин, алаб быжы-рар черин ажилгалга кирген, чок-

та чаа 400 өөреникчилер өөренир 4 кат даш-бетон шоланын тудуун доостуус. Ам бистин ол кылган тудууларымыс шолалдан ескези шуптуу ажилгаалда бүртү кирген. А школанын иштиги кылгаларын эш баштын ууртканы коммунистг куш-ажылдыг бригаданы дээр де-жисеп турар чазаныкчылар брига-ды кылдып турар. Ол бо чылын база ажилгалга кирер.

Ам үеде бистер бо ажилын суур-да кижиге эмнегенин ханалын даш-бетон-биле салып эгелээш. График ёзуулар эмнеге бажыныш-

«Тыва даг-дугу» комбинат тудуунун эң кол объектизи даг-дугу арил-лаар фабрикаын тудуу болур. Мында ажилдап турар бүгү бригадалар болгаш тус-тус кижилер Улуз Октябрынын 45 чыл оюнга алдар болдур-ган социалистг чарышка киришпешан, бедиткен чаа хүлээлгелерин ап турарлар.

Арматурщиктер бригаданында Л. Гусева бодунга онаашкан даалгалар-ны эң ак-сеткилдиг күсседип, муракчыларын бирээни болуп турар.

Чурунта: арматурщик Л. Гусева ажил үезинде.

Фото В. Лутковтун.

Бис база чаржылы

Красноярск крайнын нежег корпузунда беш оналгаларын ай санын-болаш индустриалдыг улуз объектилерин тургустуус. Бодунун эвес күсседип, тудуг ма-териалдарын камнал-гыны, амыдыралын чедип алып, ажилды чүгле тергин аныяк оолдар эртен ча-зын Ак-Довуракка чет-килеп келгенер. Тама-ра Суворова болгаш ескелерге-даа чоргал-лап, моон содлар улам чедикшилерин ажилдаарыга бүтүр-диг меп. Амгы үеде Октябрь революциянын 45 чыл оюнга алдар бол-дурган социалистг ча-рышка кирип тура, бе-диккен чаа хүлээлгелер-ин ап тур бис. Планын

А. РУКЛИНСКИЙ,
дашчыларын бригадир.

ДУРЖУЛАВЫСТЫ СОЛЧУУЛУҢАР

Коммунизмдин материал-техник-тиг базанын тургузарыга онза улуз ролду ойнаар ужураг «Тыва даг-дугу» комбинат тудуунун бир

эң кол объектизи болур ТЭЦ-тин бирги ээлчеп бо чылдын декабрь 25-те ажилгалга кирерин ханды-рар деп хүлээлгени алган бис.

Ынчаарга октябрь мурунун куш-ажылчы ээлчээниге турушу-шаан мурунда алган хүлээлгелер-инисти улам бедитип тур бис. Со-циалистг чаа хоорай тудуунда дашчыларын Апатолый Руклинский уурткан бригаданын бисти со-циалистг чарышка кыйгыралын күзөлденис-биле хүлээп алгышаан, боттарымыс талыштан чамдык тодаргай саналдар кирип тур бис. Чүд дээрге, тус-тус ажилдап турар объектилерге барып, дуржула со-дчушкунуларын үежи, чарыштын түңнелерин доктаама аныжып тураалынар.

Бистин объективиске келинер, күзөлденис-биле хүлээп алган, кал-чаар ажилдап, калдыг аргаларын ажилдап турарымыс силерге көр-гүзөр бис. Ол чорук чарышты улам ханы утка-шыларым болдуруп, бү-гү эвилелдин онза чугула шалыпчы тудуун ажилгалга киреринге бистин деминг салышынынымысты каттыштырырга инг болуру чу-гаажок.

Н. АНДРЕЕВ,
бригадир.

Бистин салышкынымыс

Бистин чуртувуска коммунистг нинтиселди тургузарынын ондуу улуз Программанын коммунистг партиянын XXII съездинде бамалал, совет улузун мурунга толаргай сорулганы салган. Ол улуз программаны амы-дыралга боттарымыс мези башкыры турарын бригада бодуну улуз-чуузу Талды-Уулаанын элдене тургустунуп турар «Тыва кобальт» комби-наттын тудуунда керек демир-бетон материал белекээр ажилы-биле ба-за кирип турар.

Бистин бригаданыс бо чылын тудууга ажилдаар даш-бетон блоктар болгаш демир-бетон дээвирлер бодурулганын шилчигил алган. Бистин бодуруп турарымыс ол чугула тудуг материал комбинаттын бүгү тудуг участкаларында кол материал болуп турар. Комбинаттын ажилчылары чуртталга бажындарын болгаш комбинаттын бодурулге тудууларын ам оол-биле тудуп турар.

Ам бисте кол сорулга болза комбинаттын тудуун саадапнас дээр даш-бетон блоктар болгаш демир-бетон дээвирлерин соок дүшкүмөс чедир улам-на хойну бууруп амыр дээр ий шоле улам-на хайыш-кынын оло болуп турар.

Бистин бригаданыс ай буруас буау-чартык-ийн норманы күсседип турар. Чикээ, август айда бодурулге онаалдым 200,8 хуу күссеттимыс. Бисте бодуну ажил-херези ак-сеткилдиг эки күсседип турар Монгуш Чодала-оол, П. Лопатин, Д. Зобин болгаш оон-даа өскө муракчы ажилчыларын айткыстар-дыр меп.

Улуз Октябрынын 45 чыл оюнга куш-ажылчы чаа белектеринг ууражыр дээр бригада ажилдыг темпаны улам дүргесин, тайынымыс херези, бистин чуртувуска коммунизм тургузушкунун херези боду-нун куш-ажылчы салышкынын кийер дээр бодурулган.

Э. ЗИНКЕВИЧ,
Хову-Аксыда бетон бодуур бригаданын бригадир.

КОММУНИСТИГ ЁЗУ-БИЛЕ

Бистин бригаданын келжигинери Тыва АССР-де аар үлетпуринг баштайгымы болур «Тыва ко-бальт» комбинат тудуу эгелеп турар үезинде бээр алаа ажилдап турарлар. Баштайгы үеде даш-биле тудуг кылырын, оң дээр эгелэп, сайын цемент-биле холуп тургаш салырын мы-райлыг билбес турган бис. Ындыг-даа болза ол бергени дуржулгалыг тудугу орус, тыва эш-өөрлөринг дузазы-биле удатпай өөренип ап, ам демир-бетон бажындарын фундаментинден эге-лээш ханалын, оңга карактарын тургузупшаан, дээвирлер демир-бетон-биле эки шынардыг кыл-дыр тудуп турар аарган бис.

Бистин бригаданыс коммунистг куш-ажыл-дын бригаданы деп бекит атты 1960 чылдын сентябрь 29-та чедип алган. Бистин брига-даны интернационалчы бригада деп алап болур. Оң составында орус, тыва, казактар шуптуу—чатымыс дээн, чатымыс—шуптуу дээр деп принциптин барымдалаан, эл-пайрал-дыг ажилдап, чурттал, өөренип турарлар. Олар шупту хей-пичи организациаларынын келжиги-нери. Партия келжигинери 2 кижиге, комсомолчу-лар 6, шупту профинде келжигинери болуп турарлар.

Бригаданын бодурулге кол барымдалаар чүтү болза, калдыг-даа ажилды чүгле эки шы-нардыг, дүргө, чик эрестит, быжыг кылыр ол болуп турар. Чатыс сөс-биле чугалаларга

планын бүгү-ле көргүзүлгө талды-биле ажил күсседип болуп турар.

Ам бистин бригаданыс комбинаттын баштаар черинин турар бажынын тудуп турар. Август ай-да бодурулге планын 130 хуу күссеткен. Сеп-тябрьда кылыр ажилдарымыс болза комбинаттын баштаар черинин бажынын 80 кубометр ха-назын даш-бетон-биле салып, 50 дөрбелчин мези-сөнг карактарын тургузар, база бажынын 600 дөрбелчин метр ооргалын салып, 95 кубометр бетон дээвирин кударын дээр. Бо ажилдарын Октябрьын социалистг революциянын 45 чыл оюнга куш-ажылчы белекис кылдыр октя-брьда доозар дээр кышмаккай ажилдап турар бис.

Бистин бригадада куш-ажылды коммунистг ёзу-биле көрүп, ажил норманын уругуу 130—150 хуу күсседип турар И. Шожут, А. Натпиг-оол, комсомолчу Н. Сырат, С. Мадыр-оол болгаш оон-даа ескелер бар. Бистин бригаданын сору-галы болза бистин республиканын аар үлетпур-нун баштайгы «Тыва кобальт» комбинаттын тудуун дүргөн доозуп, ажилгалга кирижирине ол болуп турар. Ынчангаш Октябрьын социа-листг Улуз революциянын 45 чыл оюнга бе-лек кылдыр октябрь айында бодурулге планын 140 хуу күсседип дээр улам куженишкенин ажилдаар бис.

В. КУНГАА,
бригадир.

А. ЧОЛДАН-ООЛ,
бригадир.

Бригадир А. Чолдан-оол.

Бригадир В. Кунгаа

КНО-нун Кол Ассамблеясынын XVII сессиясында

НЬО-ПОРК. (СЭТА). «Камгаланырнын адролуг дайынм дээр чорутуу пропагандаларын бургуу шавар дугайнда» болгаш «Чепселенишкенин дужуеринин экономиктиг программанын» дугайнда СССР-нин төлөөлеринин саналдааны айтырылганын XVII сессиянын хүн чурумунга кириер дээр кол комитеттин сүмезин КНО-нун Кол Ассамблеясынын сентябрь 27-де болган хүндүсү пленарный хуралына бадылай.

Хуралга ийити чугалажышкына Чилинин, Турциянын, Цейлонун, Тайландын төлөөлөкчидери чүве чугалаа.

Бир эвес КНО чепселенишкенин дужуеринче улуг күрүлөдөргө албадап шыдаас чүве болза, адролуг дайынм кыжанын чайдала дээр, бети дээр-де оларга «моральдыг басышкыны» КНО көргүзөр ужураг деп, Чилинин даштыкы теректер министри Мартинес Сотомайор медегээ. Адролуг шенделерин соксадур дээрин мээр чүртүп дөткөп турар деп, ол чугалаа.

Чурттар аразынга чөгумчалыг салдыг солчулганын шактыктап турар хаалчак экономиктиг бөдүлгөжикчиликтерин тургузар чорукка чийи министр удурланган. Латин-америка чурттарын даштык салдыгдан хамааржыр экономикалык быжыг эвес байдалын ол тодоткай чугалаа. Латин Американын экономикалык байдалы өскөн чылдын дугузулда экижизен деп, Мартинес Сотомайор чугалаа. Барыны чарчкы бөмбүрөк чангыс ай болган оон чурттары бот-боттары биле кыжы ажалдажып турар деп саназ болза шын эвес болур ийик.

Турциянын даштыкы теректер министри Джемаль Эркин Турциянын иштэки айтыргаларын чугалаа. Мээр чазам чуртун «экономиктиг

болгаш социал жөгүдөсүн дүтөдир дээр шыгыч күжөжикчиликтерин салып турар» деп, Кол Ассамблеяга ол шыныктаа. Чепселенишкенин бүтү-нүш болган бургуу дужуеринин бүтү кижил төрөгөтенин салым-хууу хамааржыр чүве болганда, ол айтыргалы шыгыч кичээтенин салырычче делегаторун Турциянын даштыкы теректер министри кыйгырган.

Илчалаа-даа адролуг шенделерин хоругдарын дугайында айтыргалы чугалаа. Турциянын даштыкы теректер министри черчерже инспекция чорутса чогуур деп айткан, тодоткайлаага барып таалакы күрүлөдөргө үргүчү саналап турганы, адролуг шенделерин хоругдар дугайында чугалажышкынары ур-түнөл чок байдалга чедирген ийик негедени дөткөө.

Цейлонун төлөөлөрүн баптынн Малайяскера болза Лос болгаш Барыны Ириан айтыргаларын шипирлөөнине таарымганын илереткен. Европанын ийити рыногунун ийекпейкип турар чоругу бистин чуртувуста оодакынышкыны болдуруп турар деп, ол медегээ. Бичи чурттар экономика таллаз-биле улуг чурттарын эрге-чугарызынга алыз бээр чадап чок деп, ол чугалаа. Совет Эвелединин саналдааны айтыргыч «Чепселенишкенин дужуеринин экономиктиг программаны» улуг жуур-дуулажы болуп турар, чүве дээрге чепселенишкенин эидере бугуерин-биле холбоштып тургустуну келген байдалды ол тодоткай көргүзүп турар деп, Цейлонун делегаты онзаала демдегээ.

Хуралга эң сөөлдүе Тайландын даштыкы теректер министри Комап чүве чугалаа. Камбоджия чазанын политиказын бүтүлде медегээриге КНО-нун ийирин Комап ажалгаа.

МААДЫРЛАРНЫ УЛУС УТПАС

«Анык гвардия» деп чажыт комсомол организациянын тургусканын бээр 20 чык эркен. Өскөлерин аас-кежин дээр боттарынын амы-тыннын бергенерин дугайын улус чөве утпас. Нацист Германия бистин чуртувусте 1941 чылдын июнь 22-де кара сагыштын-биле таллаанын да совет улустун тайбын тургузуучу амыралы урелген турган. Бистин Төрөн чуртувусту алыры, хамаарышпас болгаш чорутуу дээр дайын — Ала-чурттуу Улуг дайын ийчаар эгелден. Бистин Төрөн чуртувусту кыргыта алууну аймык дээрлеп эгелген. Ийчаар-даа болза ол аар-берге чорук совет шериглерин дайынчы сагыш-сеткилин, совет улустун боттарынын шыгыч хөргөзө кыжылар чокка бугуердин, тургустун кошпадып, тайгалырып шыдаа.

Бистин бүтү чуртувус чангыс эотиг дайынчы лагер апарган.

Улуг Октябрга алдар кылдыр

УЛАН-БАТОР. СЭТА-ның корреспондентин В. Петренкоу дамыл турары болза: октябрийн 6-дан ноябрийн 6-га чедир уеле моос-совет найралдык чачыс болган айны эрттер дугайында МАРП ТК-ның доктамын Моолун улустур бугуерлеринин ажалынары болгаш көзө ажал-агынын ажалычлары хамы чүдүлгүзүшкүчү болушкан.

Моос-совет найралдык ийитиле-ниң организацияларын кураала-ны чер болганда чорудуп, кыжы ажалдарын планнары ажаа чугалажып, ол шыкш Октябрийн 45 чыл онга алдар болуруп, чаа бугуерге хүлээлгелерин ап турарлар.

ССР-нің акы-дуңа дулаамчы-зы-биле тургускан элөөн хой бугуерлеринин, ийалгыч Улан-Баторун улустур комбинацияны, «Найла-Капиталына» шахтанын, Бурзунгунин болгаш Барханийн рудниктеринин коллективтерин ол массалыг чарыштыг эгелекчилер болганар. Найралдык айнык хунеринде плангыч онзалгалары бугуер чарык-ийи катал ажыр күсөлгелерин ол бугуерлеринин коллективтери хүлээлгэн.

Улуг Октябрга алдар болдуруп, планда ажыр 1 миллион тургуктин ийитерин бээр бис деп, Улан-Баторун ийк фабриказын коллективинин хүлээлгелеринде чугалап турар.

Улан-Баторун дук чуур фабриказын ажалчылары октябрь ай бээр борушхун-биле — ол бугуерлерин ажаллаа кырген хунуулен бээр чээрби чыл болган оон биле демдегетин турар. Чүсө кончук эки шынары, продукцияны бээр болгаш бугуерге чарыгалы 5 хууга куудалар — деп, ийик чедикшилер-биле Октябрь революциянын оон болгаш борушхун бугуерлеринин оон уткуурун ол фабриканын ажалчылары шиптирелен алганар.

УЛАН-БАТОР. (СЭТА). Моолун госхозтарынын болгаш көзө ажалыг каттыжымшыкчыларын шиптирелде кыжыл-тас дагалы берген чыкылаар, күрүлөдөргө тараа складтарычче, дээрбелеринче, асвалторларычче чаа дужуттуу таразын сөөрткен автомобильдер туктук чок чоруп турар.

Амгы уеле бүтү тарыла шөлдерин 80 ажыг хуузуун таразын кестиген.

Угталдык, Баянголтинин, Алта-бадугтин, Бажыбурун госхозтары тараа ажал алыштыгы бир дугуарында доосканар. Ол ажалыг-айлар күрүнеге тараа дужуарын таллаз-биле-даа бирге чере чоруп турарлар. Оларнын кайсы-даа чурттуу шыгжамырында 2,5 муң тонна тарааны, а Угтал госхозу—3600 тоннаын урган.

Чуртун бүтү кураалдарын фронтунга мобилизациялаа, чер-черин партиа организацияларын улуг ажалды чорутканар. Партиа организациянын дайынчы дулаамчылары чер болганга комсомолчулар алганар. ВЛКСМ-нин ТК-зы партиа Топ Комитетинин айтышкынын «буугаар комсомол организацияларын дайынчы байдалда ажалдарын дугайында доктаалды күдөп алаа. Ийчаар-даа комсомолун бүтү ажалы Төрөн чуртуу камгаларын солгаарлатымнас сорулгаларына чажыгыра берген.

Немец фашистер эжелеп алырынын мурнуна Украинанын Коммунистг партиязынын Ворошиловград обкомун болгаш Краснодар райкомун партиязын Топ Комитетинин айтышкынын «буугаар комсомол организацияларын дайынчы байдалда ажалдарын дугайында доктаалды күдөп алаа. Ийчаар-даа комсомолун бүтү ажалы Төрөн чуртуу камгаларын солгаарлатымнас сорулгаларына чажыгыра берген.

Немец фашистер эжелеп алырынын мурнуна Украинанын Коммунистг партиязынын Ворошиловград обкомун болгаш Краснодар райкомун партиязын Топ Комитетинин айтышкынын «буугаар комсомол организацияларын дайынчы байдалда ажалдарын дугайында доктаалды күдөп алаа. Ийчаар-даа комсомолун бүтү ажалы Төрөн чуртуу камгаларын солгаарлатымнас сорулгаларына чажыгыра берген.

Баштайгы уеле чажыт комсомолу организациянын ажал-чорудулажы куудууда агитация ажалы болуп турган. Анык чажыт ажалдажылар боттарына турган 4 радиоприемниктери-биле Совет-фронтун чугула медегелерин үргүчү диннап алган, фронтун болгаш совет тылында чүвекип шыгыч байдалын турган районунун чуртгалычларына тааныштырып турганар. Анык гвардейжилер коммунистерин айтышкынын «буугаар типография дерип, тургузуп алган, совет кижилерин немец эжелекчилерге улуг демиседе кыйгырып турар хуудастарын параш, тардып турганар. 1942 чылдын ноябрь 7-де комсомолчулар чажыт партиа комитетинин даалганын «буугаар хоорайны эң бедик бажым-нарынын кыргыта кыжыл туртары ажалканар.

Анык гвардейжилер Октябрийн социалистг Улуг революциянын 25 чыл оюун дугайында илеткелди болгаш дайынчы тылында партизан шипчешкенин калбартырычче түр эжелдеде турар девисээрлерин кижилерин кыйгырып турар Коммунистг партиязын болгаш

Совет чазактын өске-да дамы-дылгаларын радио дамыштыр диннап, чонга тайгалырап берип турганар.

Партиянын болгаш чазактын кыйгырыгына харылап, анык гвардейжилер боттарынын ажалын диннадып, немец эжелекчилерге улуг чепсектиг медегелди коммунистерин башталгыч-биле чорудуп, немец лагерин камгаланычче чепсекти дадап, Совет Армиянын гитлержилерге туттурган турган хой-хей дайынчыларын болгаш командирлерин хостоп ап туруп бергенер.

1942 чылдын декабрийн төвүзүлде Совет Армия Ловбаска чокушалап эгээр, чажыт партиа организациянын Краснодарга турган немец горнякыч чепсектиг халлаашкынын эгелерин органиастай берген. Хоорайны эжелеп алыр таллаз-биле кемчелерге улуг черин анык гвардейжилерге берген турган. Ийчаар-даа болза ол план күтөстөтпөөн. 1943 чылдын январь 1-ный дүнесинде саттыгычы медегел «буугаар анык гвардейжилерин немецтер туруп хоруглап туруп бергенер. Оларнын ийиттерин эвээр-де кижилер туттурбайн барганар. Фашист «буугуерлерге «Анык гвардияны» киржикчилерин араатанып «буугаар хилинчектер турганар. Олар анык чажыт ажалдажыларын оларнын баштыкчылары — коммунистер-биле калы № 5 шахтанын каскан онгарларычче кийр октагылап элүргенер. Коргар чүвеки чок патриоттар боттарынын амы-тыннын социалистг Төрөн чуртуун ат-алдары, хосталгалы болгаш хамаарышпас чоругу даш ийчан бергенер.

«Анык гвардия» организациянын баштыкчыларын — Ульяна Громованы, Иван Земнухову, Олег Кошевойн, Сергей Тюленини, Любовь Шевцованы СССР-нің Давид Соединин Президиумунун 1943 чылдын сентябрь 13-те Чарыны-биле Совет Эвелединин Мадырлары деп аты тырыскаа. «Анык гвардияны» ажал-биле дык хой шахталарын, колбартыры алаан. Ол-а атты эң дээр пленер дружиналары болгаш отрядтар, чоргал-биле эдилеп турарлар. Краснодарда «Анык гвардияны» музейин тургускан. Анык гвардейжилерин мадырлары чоругу А. Фадеевтин «Анык гвардия» деп романында биззөн болгаш музикалыг, театр, уран чуртла чогаалдарында көргүскүдөн.

Краснодонга «Анык гвардияны» кайтамчыктыг теректерин болгаш мадырлар чоруттарынын дугайында тураскалды төвөгүн арминнарында калыны-биле кадалап турар.

Г. ТАГАЕВА, Кызыл хоорайны А. Гайлар аты уруглар библиотеказын ажалдажы.

Редактор Д. Б. БАЙРА-ОЛ.

Бот-бодунга ажыктыг дугуржулга

ГАВАНА. (СЭТА). ССР-нин дулаз-биле Кубага балык ажалынын портун тулар дугайында болгаш дайыг балыкташкын таллаз-биле Куба биле Совет Эвелединин аразынга калы ажалдажы дугайында дугуржулгаларга 25-те мыда болган. Дугуржулгаларга куба таллаз — Кубанын революстг чазанын премьер-министри Фидель Кастро, совет таллаз — СССР-нин Министрлер Чөвүленин балык ажал-агы таллаз-биле Курве комитетинин даргазы А. А. Ишков ат салган.

Өртөөлөдөргө, соодуга черлерин, складтарын, септелер мастерскаяларын, нефть базаларын, радиостанцияны болгаш өске-даа дулаал деринишкени турарын кириштирибшаа, портун тулууну таллаз-биле техниктиг дулаамчыны Куба Республикага Совет Эвелединин көргүзгөдөргө дугуржулгалар көрүп турар. Балыктаар 130 судноларын хандылар кылды портту төвөлдөп турар. Дайыг балыктаар таллаз-биле айтыргаларын дугайында бот-боттарынын аразынга сүмележигелерин чорударын, Атлантика океанга балык тывыжынын байдалдарын шипчилээрине ажалдарын тааныштыр каттыштырып, ол шыкш совет болгаш куба балык ажал-агы организацияларын аразынга дугуржулганы солчурун дугуржулга бээр көрүп турар.

Дугуржулгаларга ат салганын дулаалыга Кубанын премьер-министри Фидель Кастро дөчү чүве чугалаа. Фидель Кастро Куба биле Совет Эвелединин аразынга найралдык харылааларын хөгжүдөргө ол дугуржулгаларын аажок улуг ужу-дулазын медегелдеп, оларнын ийи чурттарга ажалынын айткан. Бо дугуржулгалар Кубага аажок улуг ажыктыг чүдөдөргө бээр деп санап турар бис дээрин ол чугалаа. Бо дугуржулгалар Кубанын балык тулар флотун болгаш оон балык үлөтүрүн хөгжүдөргө дулаалар. ССР-нің дулаз-биле Куба бодунун бедик мергелдеп балыкчылар калдарын белектер деп премьер-министр айткан. Кубанын улудуун болгаш чазанын мурнуун Фидель Кастро аксетилдик дулаамчы дээр совет улуска болгаш оон чазанга өөрүп четтиришкенин илереткөө.

Ажыктыг аян-чорук

НЬО-ПОРК. (СЭТА). ССР-нің көзө ажал-агы министр К. Г. Пысинге баштапкан совет көзө ажал-агы төдөөлөргө АКШ-та үш неделя болуп турарлар. Ол үеин дугузулда төдөөлөр алды штаттарга арган болгаш америк фермерлер-биле, ортем ажалдажылары-биле ужурашканар.

Совет төлөөлөрүн АКШ-та чоруп турарына америк парлалга улуг кичээтенин салып турар. 1959 чылда АКШ-ла Н. С. Хрущевтун аян-чорутуун дугайын хой-хей америк солдунар сактып бижип турарлар. Совет чазактын баштыгынын ийчаарда ужурашкан кижилери ол дугайын ам-даа утпаан. Америк фермерлер биле совет кижилерин аразынга найралдык ийчаарда чаштыгып үрөжискени бодунун дугууун берген. Совет төлөөлөр каа-даа баарга, ажаа бодун кижилер көзөп турарлар. Совет улуска найралы-

нын медегелди олар илеретип турар.

«Совет кижилер бистин штаттык кичээтенин ажалычар. Бистер оларнын чедикшилик болурун, дээр ажал-агыга күш-ажыктын бугуерукудун беледирин күзөп турар бис. ССР-биле АКШ-нын аразынга бот таллаз-биле чарыш ийи чурттарга дулаал турар. Кыл-даа уттурбас. Харин-даа ийи чурттарын улустарынын амыралыч деңгел беледир» — деп, Айова штатта үчүп турар «Де-Мойн Реджистер» солун бижзөн.

Көзө ажал-агы таллаз-биле өөрөтөп ап болур чүдөдөргө Совет Эвеледине-даа бэр дээрин онзалды медегелешшаа, «Висконсин Стейт Джорнал» (Висконсин штат) солун болза, 5—6-ла чылдар дугузулда 35 миллион га кур черлерин Совет Эвелединде шипчээп алганы улуг сонуугалды болдуруп турарын айткан.

Герман Титов Москвада ээп келген

МОСКВА. (СЭТА). Ужудукчу-космонавт Герман Титов Югославияге болгаш Болгарияге аян-чоруктан сентябрь 28-те Москвага ээп келген. Ол даштыкы чурттарга найралдык беши аян-чорун кылгаш келген.

Москванын хой-ниитизинин хуралы

Бо хунерде бодунун национал байыраалын — Кыдат Улус Республиканын чарыгалынын 13 чыл оон медегел турар улуг кылды улуска совет кижилер аям-думманын байыры чедирип турар.

Чайковский атыг концерт залында болган хуралга Москванын хой-ниитизинин төлөөлөкчидери кылды улуска чүрөктин ханымдын найралдык сагыш-сеткилин илереткенер. Ол хуралга үлөтүр бугуерлеринин ажалчылары болгаш албаа-хаалчылар, эртенни база культураны ажалдажылары, совет-кылды найрал ийитилеленин кечигинери киришкен. Олар совет-кылды найрал ийитилеленин баштаар черинин даргазы А. А. Андреев, өске-даа совет күрүне болгаш хой-ниити ажалдажыларына, а ол шыкш Кыдат Улус

Республиканын ССР-де теректеринде тур бугуертерин Чжан Дэ-шюньга, кылды-совет найрал ийитилелени эш Пэн Чуньге баштаган төлөөлөргө болгаш өске-даа кылды өй-нүктөргө байыр чедиргенер.

СЭКП-ның Москва хоорай комитетинин секретары Н. Г. Егорычев хуралды ажалган.

Кылды Улус Республиканын 13 чыл оюун дугайында илеткелди ВЦСПС-тин секретары, РСФСР-нин Дээди Советинин даргазы В. И. Прохоров кылган.

Кылды Улус Республиканын тургустунга кылды улустун амыралыг балык болгаш төвөгүчү чаа үеин ажалган. Социалдык тургустуну-нунга КУР-нун бүтү-ле чедикшиликтерин совет улустун бөрүшкүзү болдуруп турар дээрин ол чугалаа.

РЕДАКЦИЯНЫН АДРЕЗИ: Кызыл, Шетинин-Кравченко кудумчуу бажы № 3. ТЕЛЕФОННАРЫ: редакторнун 24-63, редакторун оралкызынын 35-24, пропаганда кылдынын 23—54, харысалгалыг секретарынын болгаш харысалгалыг дежурныйнын 23-35, көзө ажал-агы кылдынын 25-38, партияг ажалдар болгаш культура амыралыг кылдынын 20-60, чааа болгаш совет тургузуг кылдыстеринин 21-27, үлөтүр болгаш транспорт кылдынын 22-64, бугуерлеринин 31-75, корректорларын 21-47. Солун келбей баганда 32-75 телефоне долгаар.

Чажы № 2446. Культура министрствотуун типографиязы